

acquirendo gratiam ut bis centum. Et quia cum gratia ut bis centum rursus operata est totis viribus, iterum duplicavit gratiam, acquirendo eam cum augmentatione gratiae quater centum; et sic deinceps. — Antecedens porro, quod ex tota efficacia gratiae operata sit, videtur certum, quia potuit sic operari et sic amare Deum. Quis ergo dubitet quin etiam voluerit sic operari, idque constanter ac indefesse, quia nullum habuit impedimentum, sed plenum dominium sui actus. Unde merito S. BERNARDINUS SENENSIS (*Serm. 51*) ait: « Nihil unquam elegit nisi quod Sapientia divina illi monstrabat; tantumque semper dilexit Deum, quantum a se diligendum existimavit; » id est, quantum diligendum esse ipsum praecipuum divinum insinuat dicens (*MATTH. XXII, 27*): « *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota anima tua, et ex tota mente tua, et ex tota virtute tua.* » Quod non plene et integre observasse beatam Virginem affirmare nefas est. Adeoque semper ex tota virtute charitatis egit, et sic semper duplicavit gratiam.

ARTICULUS IV

Quid beata Virgo nobis meruit merito de congruo?

Nota. — Certum est ex CONCILIO TRIDENTINO (*sess. 6, cap. 6*) quod omnia dona supernaturalia nobis proveniant ex meritis Christi: siquidem ad perfectum Salvatorem et Redemptorem pertinet, ut, per merita sua, omnia ad justificationem et salutem necessaria nobis conferat quae Adamus delicto suo nobis demeruit. Et Christus siquidem haec nobis promeruit merito de condigno, cum ejusdem merita habeant veram eamque superabundantem condignitatem ad omnia dona gratiae hominibus collata. Hoc ergo supposito tamquam recepto inter theologos, quaestio est utrum haec, quae Christus nobis

meruit de condigno, cadant simul sub meritum beatae Virginis de congruo? Ad quod

Respondeatur: quidquid nobis Christus meruit de condigno, etiam beata Virgo nobis promeruit de congruo. Ita VEGA (*Theol. Mar. num. 1722*) et alii doctores Mariani.

Probatur, primo, ex sanctis Patribus. S. EPHREM (*Orat. ad B. Virg.*) ait: « Per te reconciliati sumus Christo Deo nostro, Filio tuo. Tu captivorum redemptio et omnium salus. Ave, Mediatrix gloriosissima; ave universi terrarum orbis Reconciliatrix. » Si autem beata Virgo est omnium salus, tunc sicut Christus omnium salutem meruit de condigno, sic ipsa eamdem meruit de congruo, cum de condigno non potuerit. Idem docet S. IRENAEUS (*Contra Valent. lib. 3, cap. 33*), dicens: « Universo generi humano causa salutis facta est. » Et iterum: « Quid est, quod sine Mariae consensu non perficitur mysterium Incarnationis? Quia nempe vult illam Deus omnium bonorum esse principium. » Sed non potest esse omnium bonorum principium, nisi morale per suum meritum. Quod concludit S. BONAVENTURA (*Specul. B. Virg.*) his verbis: « Sic Maria dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; id est, Deo offerret, et oblatione hac mereretur id omne quod Christus passione sua meruit. »

Probatur, secundo, auctoritate S. THOMAE (*Exposit. Epist. can.*) dicentis: « Deipara dimidiā partem regni Dei impenetravit, ut ipsa sit Regina misericordiae, cuius Filius est rex justitiae; » id est, ut quod Christus ex justitia ac de condigno, ipsa ex congruitate et intermediante Dei misericordia mereretur. Et idem sanctus Doctor (*In Esther VII*) subdit: « Esther regina, id est, Virgo Deipara placuit in oculis Regis ad restorationem generis humani, et invenit gratiam coram eo, non solum pro se, sed pro toto humano genere. » Meruit nempe de congruo ipsam Incarnationem, ut supra probavimus, et

inde pro toto humano genere id omne quod cadit sub meritum Filii Dei incarnati.

Probatur, tertio : est certum quod mysterium Incarnationis non fuerit exsecutioni datum sine consensu Mariae. Ergo (ut cum sancto Irenaeo supra laudato inferamus) voluit Deus ut beata Virgo, promerita Christum, omnium bonorum ab ipso descendentium esset principium ; nec aliter nisi per consensus sui in redemptionem humani generis et orationis ejus meritum. Unde S. BERNARDINUS SENENSIS (*De Concept. B. Virg.*) non immerito sic sonanter loquitur : « Plus meruit gloriosa Virgo in uno suo consensu conceptionis Filii Dei, quam omnes creaturae, tam angeli quam homines, in cunctis actibus et cogitationibus. » Meruit nempe hoc suo consensu Christum Redemptorem, et omnia bona supernaturalia sub redemptionis opere contenta (1).

Objicitur : meritum Christi se solo est condignum ad promerendam salutem nostram, et se solo est causa motiva adaequata divinae voluntatis ad conferendam nobis salutem ; alias enim Christus non foret perfectus Redemptor : ergo otiosum est meritum beatae Virginis et sine effectu.

Ad quod respondeatur argumentum sic generice sumptum esse lutheranum, exclusivum etiam nostrae cooperationis qua commeritoriae salutis. Sicut ergo fide certum est quod, non obstante merito Christi, tamen vere mereamur salutem nostram, ita etiam recepta a Patribus et theologis sententia est, quod etiam beata Virgo influxum meritorum habeat de congruo in nostram salutem, sub diversa nempe ratione quam Christus, uti fuse ostensum est (2).

(1) Confirmatur omnibus illis argumentis quae supra produximus, de Praedestinatione beatae Virginis (*part. 1, quaest. 2, art. 3*); item quod sit Cooperatrix redempctionis humani generis (*part. 2, quaest. 3, art. 4*).

(2) Cfr SEDLMAYR (*Scholast. Mar. part. 3, quaest. 2, art. 8*).

ARTICULUS V

*Utrum bonum nullum in nos veniat,
nisi impetrante Maria ?*

Respondetur : nullum in nos bonum de coelo venit, nisi ex meritis impetratoriis beatae Virginis.

Probatur, primo, ex testimonio sanctorum Patrum. Ex quibus S. BERNARDUS (*Serm. de Nativ. B. Virg.*) ait : « Haec est voluntas Dei, quae totum nos habere voluit per Mariam : ut proinde si quid spei, si quid gratiae in nobis est, ab ea noverimus redundare. » Et (*Serm. sup. Salve*) : « Per Mariam speramus nos posse consequi quidquid totius bonitatis Auctor dignatus fuerit nobis impertire. » Sancto Bernardo consonat S. BERNARDINUS SENENSIS (*De glor. Nom. Mariae, art. 3, cap. 2*) inquiens : « Nulla gratia ad animas descendit de coelo, quae non a Virgine Maria dispensemur. » Et S. HIERONYMUS (*Serm. de Assumpt.*) : « In Christo fuit plenitudo gratiae sicut in capite influente ; in Maria vero sicut in collo transfundente. » Nullus autem descendit influxus de capite, nisi per collum ; adeoque nihil boni ad nos venit de coelo, nisi impetrante vel merente Maria. Idem confirmat S. GERMANUS C.P. (*Orat. de Zona*) dicens : « Nullus est qui salvus fiat, nisi per te, o sanctissima ! Nullus est qui liberetur a malis, nisi per te, o purissima ! Nemo est cui donum concedatur, nisi per te, o castissima ! » Ergo, ex mente sanctorum Patrum, quidquid boni de coelo ad nos venit, per Mariam descendit (1).

Probatur, secundo : nos per Adae peccatum omnis boni indigni facti sumus. Ergo, ut qualemque bonum ad nos veniat, debet illud venire per Christum condigne quoad

(1) Cfr S. ALPHONSUS DE LIGUORIO (*Gloires de Marie, 1re partie, chap. 5 : Marie, notre Médiatrice*).

sufficientiam, et intercedente merito congruo beatae Virginis quoad efficaciam. Quod ipsum S. BERNARDUS (*Serm. 3, Vigil. Nat. Dom.*) edicit : « Sed quia indignus eras cui donaretur, datum est Mariae ut per illam acciperes quidquid haberes. » Unde nihil boni excipit; et quamvis principaliter loquatur de bono supernaturali ordinato ad salutem aeternam, tamen ratio evincit quod de omni sit intelligendus, quia omni bono naturali et supernaturali sumus indigni per Adae peccatum. Unde omne debebat in nos venire per merita Christi et beatae Virginis.

Probatur, tertio : est regula Patrum et theologorum id esse asserendum quod de se fidei non repugnat, et alias cedit in gloriam Christi et Matris. Atqui hoc, quod omnia bona per Mariam in nos veniant, cedit in gloriam Christi et Matris ejus : ergo id est asserendum. — Minor probatur : cedit in gloriam Christi quod, cum Matris sit debitor, velit ei vices reddere, et pro reddendo omnia bona nobis conferenda committere, quia hoc, et pietatem filiale commendat, et observantiam Christi erga Matrem extollit; ac simul ostendit quod, committendo haec uni Virgini, se huic debere fateatur quantum alii filii utriusque parenti debent : ergo assertum hoc Christi et Matris gloriam adauget. — Confirmatur hoc dicto S. THEOPHILI ALEXANDRINI (*De Incarn. Verbi*) sic loquentis : « Gaudet Filius orante Matre, quia omnia quae nobis precibus suae Genitricis evictus donat, ipsi Matri se donare putat, et acceptae ab illa sine patre humanitatis vices reddere gaudet. » Ergo cedit ad gloriam Christi, ad ejusdem filialem observantiam et gratitudinem extollendam, dicere quod omnia bona nobis conferenda sua Matri obtulerit; et hoc ipso etiam ad gloriam beatae Virginis, cui ista commissa sunt, et a qua nos in omnibus dependemus.

Objicitur : si omnia bona nobis provenirent per beatam Virginem, deberemus illius opem in omnibus implorare; sed

hoc videtur onus a Christo non impositum, utpote qui nos potius contrarium edocuit dicendo (MATTH. VI, 9) : « *Sic ergo vos orabitis : Pater noster, qui es in coelis.* » Ergo a Deo, non a beata Virgine, nos bona omnia docuit postulare.

Ad quod respondeatur omnino preces nostras dirigendas esse ad Deum, sed non sine Maria, quia per hanc securius postulata obtinebimus. Deinde in Patre etiam Filius invocatur; et in Filio et Patre Mater quoque indicatur. Quod optime advertit TERTULLIANUS (*De Orat. cap. 2*) dicens : « *Sic ergo vos orabitis : Pater noster,* etc. In Patre Filius invocatur, nec Mater quidem praeteritur : siquidem in Filio et Patre Mater recognoscitur, de qua constat et Patris et Filii nomen. » Tandem, licet non expresse constet ex Scriptura quod omnia bona per beatam Virginem ad nos perveniant, debeamusque ad illam recurrere pro his obtainendis, sufficiat tamen quod constet ex sanctorum Patrum assertis, qui, quae obscura sunt, et quae rationi conveniunt, declarant, uti optime notat S. AUGUSTINUS (*Serm. de Assumpt.*) dicens : « Ubi Scriptura nihil de beata Virgine commemorat, inquirendum est quid conveniat rationi, fiatque ipsa ratio auctoritas, sine qua neque est nec valet auctoritas. »